

# ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ "ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ" ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

## ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ειδική Επαγγελματική Σχολή του Ε.Ο.Π.

Σύνολο μαθητών εσωτερικών και εξωτερικών 100

Σκοπός της Ειδικής Επαγγελματικής Σχολής είναι να δώσει ειδική εκπαίδευση και προνοιακή περίθαλψη σε κορίτσια και αγόρια πάνω από 12 χρόνων, απόφοιτους Δημοτικού, που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες και η συνέχιση της φοίτησής τους στο Γυμνάσιο είναι αδύνατη.

Η Σχολή με τα προγράμματά της εκπαιδεύει επαγγελματικά, μορφώνει, αναπτύσσει και καλλιεργεί την προσωπικότητα των μαθητών, βοηθώντας τους στην επαγγελματική και κοινωνική αποκατάστασή τους.

Προυποθέσεις φοίτησης.

- Να έχουν αποφοιτήσει από το Δημοτικό Σχολείο και να είναι ηλικίας 12-15 ετών.
- Να παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες, ώστε να μην μπορούν να φοιτήσουν στο Γυμνάσιο. Αυτό βεβαιώνεται με ψυχολογική εξέταση. Απαραίτητη είναι η Έκθεση Κοινωνικής Έρευνας και μερικά άλλα πιστοποιητικά όπως γεννήσεως, σπουδών, ιατρική βεβαίωση.
- Τα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Σχολή μέχρι τέλος Αυγούστου κάθε χρόνο και η επιτροπή επιλογής εξετάζει και εγκρίνει τις περιπτώσεις που πρέπει να φοιτήσουν.

Διάρκεια φοίτησης: 3 Έτη

Ηλικία μαθητών: 12-18 ετών

**ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:** Να εξακριβωθεί επιστημονικά εάν υπάρχει διαφορά του επιπέδου γενικών γνώσεων των εσωτερικών και εξωτερικών μαθητών της Σχολής και να εντοπιστούν τα αίτια που οφείλεται η διαφορά αυτή.

ΕΡΕΥΝΑ  
ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ  
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ  
"ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ" ΤΟΥ Ε.Ο.Π.

Υπεύθυνη Κοιν. Λειτουργός: Ψαρούλη Αικατερίνη  
Ασκούμενες Κοιν. Λειτουργοί: Βουλγαρίδου Μαρία  
Μπουγιούρη Ελένη-Άννα

ΜΑΡΤΙΟΣ 1988

ΑΡΧΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Υποθέτουμε ότι υπάρχει διαφορά στο επίπεδο γενικών γνώσεων μεταξύ των:

- α) Εσωτερικών μαθητών που έχουν εγγραφεί στην Σχολή με μεταστέγαση από άλλο Ίδρυμα.
- β) Εσωτερικών μαθητών που βρίσκονται για πρώτη φορά σε Ίδρυμα.
- γ) Εξωτερικών μαθητών, οι οποίοι μετά την λήξη των μαθημάτων επιστρέφουν στην οικογένειά τους.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

α) Σαν πλαίσιο της έρευνας θεωρήσαμε το αρχείο του Κοινωνικού Τμήματος της Σχολής. Στο αρχείο περιέχονται στοιχεία για την οικογενειακή κατάσταση των μαθητών τις σχέσεις των μελών, το οικονομικό επίπεδο καθώς και για την κατάσταση της υγείας των μελών της οικογένειας.

Από τα στοιχεία αυτά εξάγομε συμπεράσματα για την κοινωνική προέλευση των μαθητών και την επίδραση του οικογενειακού (και ευρύτερου κοινωνικού) περιβάλλοντος, στο επίπεδο γενικών γνώσεων και γενικότερα της σχολικής τους επίδοσης.

β) Χρησιμοποιήσαμε την μέθοδο της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Η επιλογή έγινε γιατί η μέθοδος στηρίζεται στην υποδιαίρεση σε κατηγορίες ενός συγκεκριμένου δείγματος.

Ο συνολικός αριθμός του δείγματός μας είναι 45 μαθητές και χωρίζονται σε τρεις ομάδες με 15 άτομα η κάθε μία. Η κάθε ομάδα διαιρείται σε τρεις υποομάδες των 5 ατόμων κατά έτος, δηλαδή:

**A. ΟΜΑΔΑ** Εσωτερικοί μαθητές από μεταστέγαση

A' Έτος	5
B' "	5
Γ' "	5

**ΣΥΝΟΛΟ** 15

**B' ΟΜΑΔΑ** Εσωτερικοί μαθητές από οικογένεια

A' Έτος	5
B' "	5
Γ' "	5

**ΣΥΝΟΛΟ** 15

**Γ. ΟΜΑΔΑ** Εξωτερικοί μαθητές

A' Έτος	5
B' "	5
Γ' "	5

**ΣΥΝΟΛΟ** 15

Γενικό σύνολο τριών ομάδων 45 μαθητές.

γ) Στις ερωτήσεις εννοιών κατηγορία Ε το δείγμα χωρίστηκε εκτός των 3 υποομάδων σε 2 γκρουπ ηλικιών

A' γκρουπ	12-15
B' γκρουπ	15-18

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ**

**A' ΟΜΑΔΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΣΤΕΓΑΣΗ**

Τα παιδιά αυτής της κατηγορίας βρίσκονται σε ιδρύματα από την παιδική και συχνότατα από την νηπιακή ηλικία.

Οι οικογένειες των περισσότερων είναι διαλυμένες και πολλές φορές δεν υπάρχει ούτε στοιχειώδες ενδιαφέρον για την τύχη των παιδιών από τους γονείς τους. Χαρακτηριστικό επίσης είναι ότι σπάνια τα παιδιά είναι ορφανά και γνωρίζουν ότι οι γονείς απλώς δεν ενδιαφέρονται. Συνέπεια αυτής της απόρρι-

ψης που δέχονται από τους γονείς τους, σε συνδυασμό με το απρόσωπο και ομαδικό τρόπο ζωής του περιβάλλοντος του Ιδρύματος είναι η πολυπροβληματική συμπεριφορά τους (αρνητισμός - επιθετική στάση - απερίσκεπτη σεξουαλική συμπεριφορά). Σχετικές έρευνες δείχνουν ότι μεταξύ αυτών που μεγάλωσαν σε ιδρύματα, μόνον ένας στους οκτώ περίπου μίλησε με ενθουσιασμό για την ποιότητα της φροντίδας και τους δεσμούς που ανέπτυξε με το προσωπικό. Μερικοί είπαν χαρακτηριστικά "Ποτέ δεν με φρόντισε κανείς σαν πατέρας ή μητέρα..." "Είχες πάρα πολύ ανάγκη από αγάπη και κανείς δεν βρισκόταν να σου δώσει, όπως οι γονείς δίνουν στα παιδιά τους... συνεχώς άλλαζαν οι άνθρωποι που με φρόντιζαν".<sup>1</sup>

"Η εικόνα που είχαν για τον εαυτό τους, βασισμένη στο πώς πίστευαν ότι τους έβλεπε η κοινότητα, ήταν η εικόνα του "κακού", του "ανώμαλου", του "κατώτερου", του "διαφορετικού". Αυτό που ήταν πιο δραματικό ακόμα ήταν ότι μερικοί είχαν αρχίσει να βλέπουν τους εαυτούς τους "όχι κανονικούς", ή "διαφορετικούς".<sup>2</sup>

Όπως είναι φυσικό εκτός από την γενικότερη προβληματική συμπεριφορά τους, εμφανίζουν και τα χαρακτηριστικά του Ιδρυματισμού, δηλ. ελλείψεις κοινωνικές δεξιότητες, αδυναμία λεκτικής και συναισθηματικής επικοινωνίας, εξάρτηση από το προσωπικό για την κάλυψη των προσωπικών τους αναγκών.<sup>3</sup>

Ένα τελευταίο χαρακτηριστικό είναι η κακή σχολική επίδοσή τους και μια γενικότερη ένδειξη εγκυκλοπαιδικών γνώσεων.

## B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΠΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Τα παιδιά αυτά βρίσκονται για πρώτη φορά σε ίδρυμα με σκοπό την επαγγελματική τους εκπαίδευση.

Όπως προκύπτει από το ατομικό τους ιστορικό, συνήθως προέρχονται από διαταραγμένο κοινωνικό περιβάλλον ή με προβλήματα σχέσεων μεταξύ των μελών της οικογένειας.

Έχουν χαμηλή κοινωνικο-οικονομική προέλευση και χαμηλό πολιτιστικό μορφωτικό επίπεδο από το οποίο —σε ένα βαθμό— προέρχεται η αδυναμία τους για φοίτηση στην μέση εκπαίδευση. Είναι πλέον αποδεκτό από την κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, ότι οι μαθητές που προέρχονται από χαμηλές οικονομικά τάξεις, έχουν και χαμηλότερο επίπεδο σχολικής επίδοσης.

"Εάν συγκρίνει κανείς την επίδοση των μαθητών με την κοινωνική προέλευσή τους, δηλ. την επαγγελματική κατηγορία της οικογένειάς του, θα διαπιστώσει ταύτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών".<sup>4</sup>

Σε αντιδιαστολή πάντως με τους εσωτερικούς μεταστεγασμένους μαθητές φαίνεται να έχουν καλύτερο επίπεδο ανάπτυξης των κοινωνικών τους δεξιοτήτων.

## Γ. ΟΜΑΔΑ — ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

Έχουν και αυτοί χαμηλή κοινωνικο-οικονομική προέλευση και προέρχονται από "μη μορφωσιογόνο κοινωνικό περιβάλλον".<sup>5</sup> Έτσι η σχολική τους επίδοση είναι όπως και των υπολοίπων χαμηλή.

Αρκετοί από τους μαθητές είναι παιδιά διαζευγμένων γονέων αλλά η επιμέλεια, —από τον υπεύθυνο γονέα— ασκείται με συνέπεια και ενδιαφέρον για την κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση του μαθητή. Αυτό το στοιχείο αξιολογείται ως σημαντικό για μια περισσότερο ισορροπημένη ψυχο-συναισθηματική ανάπτυξη σε σχέση με τις δύο προηγούμενες κατηγορίες.

Έχουν, τέλος, αναπτυγμένες κοινωνικές δεξιότητες και ικανοποιητική δυνατότητα λεκτικής και συναισθηματικής επικοινωνίας.

#### ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

##### Κατηγορία Α: Καθημερινές λέξεις

Η ομάδα Α απάντησε σωστά σε ποσοστό 63%

Η ομάδα Β απάντησε σωστά σε ποσοστό 66%

Η ομάδα Γ απάντησε σωστά σε ποσοστό 75%

— Χαρακτηριστικά παρατηρούμε ότι στην ερώτηση 3 και 5 (Δημόσιος υπάλληλος και άπορος) τα εσωτερικά παιδιά απάντησαν πιο σωστά γιατί είναι λέξεις ιδιαίτερα οικείες. Όσον αφορά την πρώτη —Δημ. υπάλληλος— ζώντας από πολύ μικρά στα ιδρύματα την γνωρίζουν καλά, ενώ η λέξη άπορος ακολουθεί πολλά παιδιά σαν χαρακτηριστισμός.

##### Κατηγορία Β: Αθλητικές-Καλλιτεχνικές ερωτήσεις

Η ομάδα Α απάντησε σωστά σε ποσοστό 75%

Η ομάδα Β απάντησε σωστά σε ποσοστό 59%

Η ομάδα Γ απάντησε σωστά σε ποσοστό 71%

Είναι χαρακτηριστική η υπεροχή της ομάδας Α δεδομένου ότι στην Ιδρυματική ζωή ο ελεύθερος χρόνος αναλώνεται σχεδόν αποκλειστικά με την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Συνοφασμένες με το επίπεδο της τηλεόρασης είναι και οι σχετικές γνώσεις τους. Χαρακτηριστικά όλοι γνωρίζουν τον Ν. Μαραντόνα και ελάχιστοι τον Μ. Θεοδωράκη ενώ τον Δ. Σγούρο σχεδόν κανένα παιδί δεν τον ήξερε.

##### Κατηγορία Γ: Γεωγραφία

Η ομάδα Α απάντησε σωστά σε ποσοστό 60%

Η ομάδα Β απάντησε σωστά σε ποσοστό 48%

Η ομάδα Γ απάντησε σωστά σε ποσοστό 74%

Πρέπει να παρατηρηθεί ότι στην ερώτηση 3 (Λούβρο), σε κάποιο βαθμό δόθηκαν σωστές απαντήσεις τυχαία, (πιθανότατα εξ' αιτίας λανθασμένης διατύπωσης της ερώτησης). Στην ερώτηση 4 (Καλαμάτα) βλέπουμε μια σαφή υπεροχή των εξωτερικών παιδιών όσον αφορά μια πόλη η οποία απασχόλησε και απασχολεί το πανελλήνιο ο απώχλος της οποίας όμως δεν πέρασε την πόρτα του ιδρύματος.

**Κατηγορία Δ: Πολιτική ζωή**

Η ομάδα Α απάντησε σωστά σε ποσοστό 65%

Η ομάδα Β απάντησε σωστά σε ποσοστό 67%

Η ομάδα Γ απάντησε σωστά σε ποσοστό 86%

Η ερώτηση 6 είναι χαρακτηριστική για το επίπεδο ενημέρωσης των μαθητών όσον αφορά την πολιτική ζωή της χώρας μας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ελάχιστα γνωστός — σε αντίθεση με τον Ρήγκαν και φαίνεται ότι υπάρχει σύγχυση μεταξύ της ιδιότητας του Προέδρου Δημοκρατίας και εκείνης του Πρωθυπουργού.

**Κατηγορία Ε: Ερωτήσεις εννοιών**

Η ομάδα Α απάντησε σωστά σε ποσοστό 38%

Η ομάδα Β απάντησε σωστά σε ποσοστό 49%

Η ομάδα Γ απάντησε σωστά σε ποσοστό 69%

Είναι σαφής η υπεροχή των εξωτερικών παιδιών όσον αφορά την κατανόηση των εννοιών (αλλά και των εσωτερικών που προέρχονται από την οικογένειά τους) έναντι των εσωτερικών από μεταστέγηση.

Φαίνεται η καταλυτική επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη γνώση που προέρχεται από τον διάλογο, ενώ "... μεταξύ του προσωπικού από την μια μεριά και των τροφίμων από την άλλη υπάρχει μια σχέση έντονα ετεροβαρής..." και ο διάλογος είναι, εκ των πραγμάτων αν όχι αδύνατος, πολύ περιορισμένος.

Είναι περιορισμένος διότι — και το τονίζει ο Γκόφμαν αυτό πολύ έντονα— αν αρχίσει το προσωπικό να διαλέγεται και να συνδιαλέγεται με τους τροφίμους σε λίγο χάνει την δυνατότητα επιβολής και πειθαρχίας και επομένως την δυνατότητα εφαρμογής του προγράμματος και λειτουργίας ολοκλήρου του συστήματος".<sup>6</sup>

**ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

— Κατηγορία ερωτήσεων: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ  
Συμβατικό άριστα:<sup>7</sup> 120

Α: 76/120 : 63%

Β: 80/120 : 67%

Γ: 90/120 : 75%

— Κατηγορία ερωτήσεων: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ - ΑΘΛΗΤΙΚΑ  
Συμβατικό άριστα: 150

Α: 113/150 : 75%

Β: 89/150 : 59%

Γ: 107/150 : 71%

— Κατηγορία ερωτήσεων: ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ  
Συμβατικό άριστα: 90

A: 54/90 : 60%

B: 44/90 : 49%

Γ: 67/90 : 74%

— Κατηγορία ερωτήσεων: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ  
Συμβατικό άριστα: 105

A: 69/105 : 66%

B: 71/105 : 68%

Γ: 91/105 : 87%

— Κατηγορία ερωτήσεων: ΕΝΝΟΙΕΣ  
Συμβατικό άριστα: 90

A: 34/90 : 38%

B: 44/90 : 49%

Γ: 62/90 : 69%

## ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα των ερωτήσεων επιβεβαιώνεται η αρχική υπόθεση της έρευνας, ότι δηλαδή, το επίπεδο γενικών γνώσεων των εξωτερικών μαθητών είναι καλύτερο αν και βρίσκονται στην ίδια εκπαιδευτική βαθμίδα με τους εσωτερικούς μαθητές.

Φαίνονται να είναι περισσότερο ενημερωμένοι για τα συμβαίνοντα και ορθότερα τοποθετημένοι στον χρόνο και τον χώρο. Ιδιαίτερη διαφορά υπάρχει στην κατηγορία των εννοιών, όπου οι εξωτερικοί μαθητές φαίνεται να έχουν σαφή υπεροχή. Όπως ήδη παρατηρήθηκε, η κατανόηση των εννοιών είναι μια διαδικασία διαλογική, δηλαδή, μια διαδικασία την οποία τα παιδιά των ιδρυμάτων ελάχιστες πιθανότητες έχουν να την βιώσουν.

Γενικεύοντας τα συμπεράσματα μπορεί να συν-υποστηριχθεί ότι πράγματι η κλειστή ιδρυματική περίθαλψη σαν προνοιακός θεσμός δημιουργεί πολλά και σοβαρά προβλήματα στην γενικότερη κοινωνική προσαρμογή του νέου ανθρώπου.

Σκοπός της παρουσίασης δεν είναι βέβαια να αντιπροτείνει μεθόδους προστασίας, αλλά να επισημάνει μόνο, κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Νομίζουμε όμως ότι, ήδη έχουμε φτάσει σε μια οριακή περίοδο. Η κλειστή ιδρυματική περίθαλψη, η οποία, σκοπό έχει μια πρόσκαιρη επιφανειακή αντιμετώπιση κάποιας οικογενειακής δυσλειτουργίας ή τη βελτίωση μιας προβληματικής συμπεριφοράς, θα πρέπει να αντικατασταθεί με κάποια μορφή ανοιχτής προστασίας.

Ο μορφή του Ιδρύματος-Ασύλου θα πρέπει να καταργηθεί και την θέση της να πάρει ένας νέος τρόπος περίθαλψης, ανοιχτή και δυναμική, ενταγμένη μέσα στο πλαίσιο της κοινότητας και των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σκοπός αυτής της νέας μορφής πρέπει να είναι η προστασία του νέου ανθρώπου αλλά και η ισόρροπη ανάπτυξη των δυνατοτήτων και κοινωνικών δεξιοτήτων του πάντα μέσα στα πλαίσια της κοινότητας.

## ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. — Περιοδικό ΕΚΛΟΓΗ τεύχος Δεκέμβριος 1979 σελ. 160.
2. — Περιοδικό ΕΚΛΟΓΗ τεύχος Δεκέμβριος 1979 σελ. 164.
3. — Σημειώσεις από τις παραδόσεις καθηγήτριας Χ. Βαρκοπούλου-Λαμπάτου Κοινωνική εργασία σε Ιδρύματα" σελ. 11-20.
4. — Φραγκουδάκη Α) Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης σελ. 41. Στο ίδιο βιβλίο επίσης υποστηρίζεται ότι "και το σχολείο εμφανίζεται να κάνει ταξική επιλογή, ακόμα και όταν τα παιδιά αυτά έχουν καλή σχολική επίδοση" σελ. 95.
5. — Πυργιωτάκης Ι. "Κοινωνικοποίηση και Εκπαιδευτικές ανισότητες σελ. 76. Επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζει ένας πίνακας αντιπαράθεσης ανάμεσα στην κατώτερη και μεσαία κοινωνική τάξη σελ. 8.
6. — Σ.Ε.Κ.Ε. Πρακτικά πανελλήνιου συμποσίου για την ιδρυματική περίθαλψη σελ.
7. — Συμβατικό άριστα: Από κάθε ομάδα παιδιών δόθηκαν συνολικά χ15 απαντήσεις, (όπου χ ο αριθμός ερωτήσεων ανά κατηγορία). Εάν όλα τα παιδιά απαντούσαν σωστά σε όλες τις ερωτήσεις θα είχαμε χ15=ψ. Το ψ θεωρούμε το συμβατικό άριστα.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Κατηγορία ερωτήσεων : Καθημερινές λέξεις

Πίνακας 2: " " : Καλλιτεχνικά - Αθλητικά

Πίνακας 3: " " : Γεωγραφία

Πίνακας 4: " " : Πολιτική ζωή

Πίνακας 5: " " : Έννοιες

Πίνακας 6: Συγκεντρωτικός πίνακας αποτελεσμάτων της έρευνας.

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μαρκοπούλου-Λαμπάτου Χριστίνα. Σημειώσεις από το μάθημα "Κοινωνική εργασία σε Ιδρύματα" 1983

Πυργιωτάκης Ιωάννης. Κοινωνικοποίηση και εκπαιδευτικές ανισότητες" ΓΡΗΓΟΡΗ 1984

Σ.Ε.Κ.Ε. Πρακτικά πανελλήνιου συμποσίου για την Ιδρυματική περίθαλψη ΑΘΗΝΑ 1977

Φραγκουδάκη Άννα "Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης" ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ 1985



## ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Περιοδικό "ΕΚΛΟΓΗ" τεύχος 65 Δεκέμβριος 1984

σελ. 157: *John Triseliotis* "Θέματα ταυτότητας στα παιδιά που μεγαλώνουν χωριστά από τους φυσικούς τους γονείς".

Περιοδικό "ΕΚΛΟΓΗ" Δεκέμβριος 1979

σελ. 20 *James Whiltaker* "Η μεταβαλλόμενη φύση της παιδικής Ιδρυματικής Προστασίας"

## Α. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

1. τι σημαίνει διαδήλωση: στρατιωτική παρέλαση α  
είδος χορού β  
πλήθος που διαμαρτύρεται για κάτι γ
2. τι είναι το *AIDS*: βιβλίο α  
αρρώστεια β  
φάρμακο γ
3. τι είναι ο δημόσιος υπάλληλος: εργάτης στον δήμο α  
υπηρέτης β  
κρατικός υπάλληλος γ
4. τι σημαίνει παράβαση: υπόσχεση α  
επιθυμία β  
κάποια πράξη αντίθετη του νόμου γ
5. τι σημαίνει άπορος: πλούσιος α  
τσιγγούνης β  
πολύ φτωχός γ
6. τι σημαίνει απεργία: η εργασία σε ημέρα γιορτής α  
το να εργάζεται κάποιος περισσότερο από  
το ωράριο εργασίας του β  
η αποχή από την εργασία για διαμαρτυρία γ
7. τι είναι ο βουλευτής: φίλος του πρωθυπουργού α  
εκλεγμένος αντιπρόσωπος του λαού στη βουλή  
γραμματέας του υπουργού γ
8. τι είναι το φεγγάρι: ένα ουράνιο σώμα π.χ. κομήτης α  
ο ήλιος της νύχτας β  
πλανήτης γ

## ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ

1. τι είναι ο Λ. Πανταζής
2. τι είναι η Χάρις Αλεξίου
3. τι είναι η Σ. Βέμπο
4. τι είναι ο Δ. Σαραβάκος
5. τι είναι ο Μ. Κατράκης

6. τι είναι ο Μ. Θεοδωράκης
7. τι είναι ο Ν. Μαραντόνα
8. τι είναι ο Ν. Γκάλης
9. τι είναι ο Δ. Σγούρος
10. τι είναι ο Π. Φασούλας

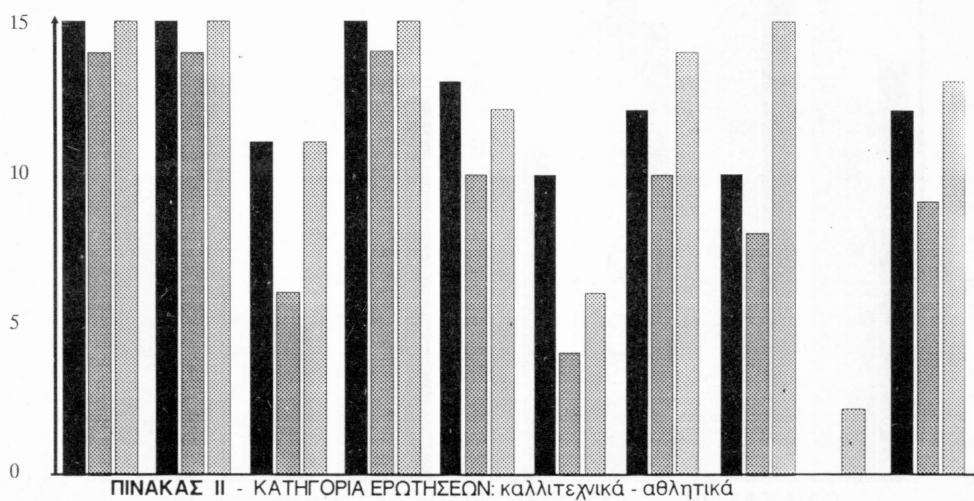
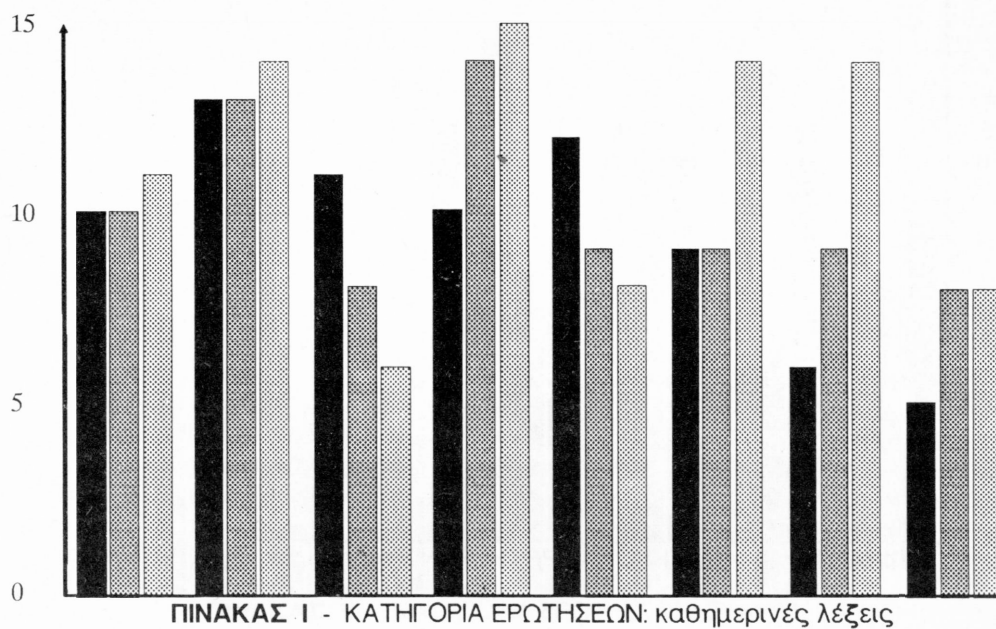
## ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

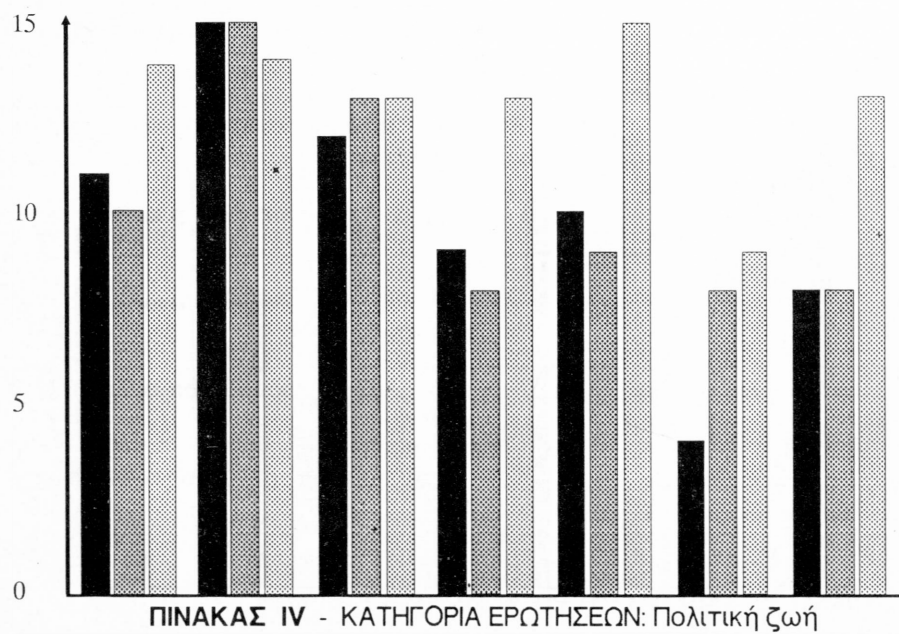
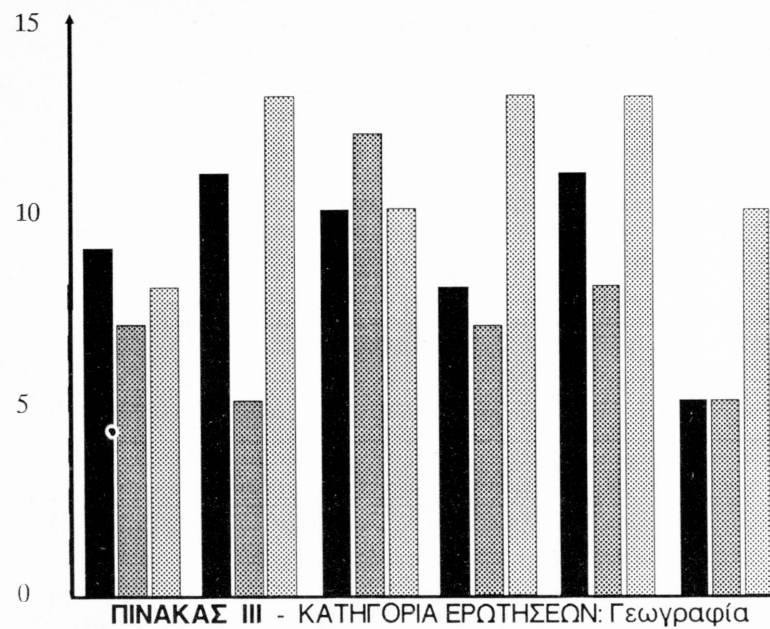
1. τι είναι η Ιταλία: πόλη α  
ήπειρος β  
κράτος γ
2. πού βρίσκεται η Αγγλία: στην Ευρώπη α  
στην Αφρική β  
στην Αμερική γ
3. τι είναι το Λούβρο: πόλη α  
κράτος β  
μουσείο γ
4. η Καλαμάτα είναι: πόλη της Πελοποννήσου α  
πόλη της Μακεδονίας β  
πόλη της Κρήτης γ
5. ο Όλυμπος είναι: ποταμός α  
βουνό β  
λουλούδι γ
6. τι είναι η Ασία: κράτος α  
πόλη β  
ήπειρος γ

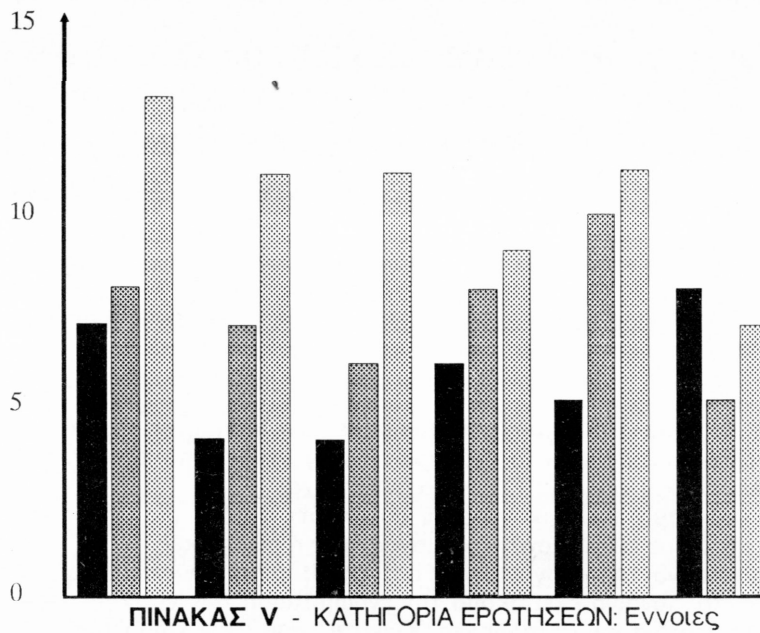
## ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ

1. τι είναι ο Μητσοτάκης: αρχηγός του ΚΚΕ α  
αρχηγός της Ν.Δ. β  
υπουργός γ
2. ποιος είναι ο πρόεδρος της Αμερικής: ο Χομείνι α  
ο Καντάφι β  
ο Ρήγκαν γ
3. τι έγινε στο Πολυτεχνείο: μάχη Ελλήνων - Τούρκων α  
μάχη Ελλήνων - Ιταλών β  
διαμαρτυρία για την δικτατορία γ
4. πότε έγινε ο β' παγκόσμιος πόλεμος: το 1940-45 α  
το 1960-65 β  
το 1980-85 γ
5. τι είναι ο Πάπας: ηθοποιός α  
βιομήχανος β  
θρησκευτικός ηγέτης των καθολικών γ
6. ποιος είναι ο πρόεδρος της Δημοκρατίας: ο Παπανδρέου α  
ο Σαρτζετάκης β  
ο Φλωράκης γ









#### ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Οριζόντιος άξονας : το πλήθος των ερωτήσεων

Κάθετος άξονας : το πλήθος του δείγματος ανά κατηγορία

■ : ομάδα Α - εσωτερικά από μετεστέγαση

▨ : ομάδα Β - εσωτερικά από την οικογένειά τους

▩ : ομάδα Γ - εξωτερικά